

สภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัย
ของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

Conditions, Problems and Effectiveness of the Learning Experience Management for Promoting Early
Childhood Development in Schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Education

ฤทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ¹ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร² ดร.ประภัสร์ สุภาสอน³
Ruethairat Faithat¹, Asst.Prof.Dr. Chaiya Pawabutra², And Dr.Prapat Supasom³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย 2) เปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์ส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยและ 3) ศึกษาหาแนวทางพัฒนาประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 176 คน ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 44 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 132 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา t-test และ F-test

ผลการวิจัย พบว่า

1. สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีตำแหน่ง วุฒิการศึกษาและประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นต่อสภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย โดยรวมมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจและด้านการพัฒนาการด้านสติปัญญา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การจัดประสบการณ์การเรียนรู้, การส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย

¹ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

¹Master of Education Program in Educational Administration Sakon Nakhon Rajabhat University

²อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

²Course teacher in Master of Education Program And Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Program Sakon Nakhon Rajabhat University

³ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจังหวัดสกลนคร

³Director Sakon Nakhon Province Office of the Welfare Promotion Commission for Teacher and Educational Personnel

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ฤทัยรัตน์ ฝ่ายเทศ, aoy_2266@hotmail.com

รับเมื่อ 20 มีนาคม 2562 แก้ไข 30 มีนาคม 2562 ตอรับ 17 เมษายน 2562

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการด้านสติปัญญา มีความคิดเห็นแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนประสบการณ์การทำงาน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาการด้านสติปัญญา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางพัฒนาการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มี 2 แนวทาง คือ การพัฒนาการด้านร่างกาย และการพัฒนาการด้านสติปัญญา

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to examine conditions, problems and effectiveness of the learning experience management directed toward promoting early childhood development; 2) to compare conditions, problems and effectiveness of the learning experience management for promoting early childhood development, as perceived by school administrators and early childhood teachers, classified by position, work experience and education level; and 3) establish the guidelines for developing the learning experience management for promoting early childhood development in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1. The samples, obtained through a simple random sampling, included 44 school administrators and 132 early childhood teachers, yielding with a total of 176 participants. The research instrument was a set of 5-level rating scale questionnaires. The statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, content analysis, t-test and F-test.

The findings were as follows:

1. The conditions concerning the learning experience management for promoting early childhood development in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Educational Service Area 1, as a whole were at a high level. The problems as a whole were at a moderate level, whilst the effectiveness of the learning experience management was at a high level in overall.
2. The conditions of the learning experience management for promoting early childhood development as perceived by school administrators and early childhood teachers with different position, educational level and work experience, showed no differences in overall and each aspect. The problems of the learning experience management were also not different in overall and each aspect. The effectiveness of the learning experience management, as perceived by participants, as a whole was found different at .01 level of statistical significance. When considering in each aspect, the physical, emotional and cognitive development were different at .01 level of statistical significance. In terms of educational level, the participants' opinions were not different in overall. When considering in each aspect, the cognitive development were different at .01 level of statistical significance. In terms of work experience, the participants' opinions were different in overall at .05 level of statistical significance. When considering in each aspect, the opinions toward the cognitive development were different at .05 level of statistical significance.

3. The proposed guidelines for improving the management of learning experience for promoting early childhood development in schools under the Office of Sakon Nakhon Primary Education Service Area 1 involved two aspects: the physical and cognitive development.

Keywords: Learning Experience Management, Promoting Early Childhood Development

ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคน ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และมาตรา 7 ระบุไว้ว่ากระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักถึงความจำเป็นในสถานการณ์ข้างต้น จึงมุ่งพัฒนา นักเรียนทุกคนในมิติด้านคุณภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนบรรลุถึงศักยภาพสูงสุดในตน มีความรู้และทักษะการอ่าน เขียน และคิดคำนวณที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้และการดำรงชีวิตในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557, หน้า 8)

การพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเป็นช่วงสมองที่มีการพัฒนาสูงสุด การให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อปลูกฝังทั้งในด้านการพัฒนาสติปัญญาและอารมณ์ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะหล่อหลอมให้เด็กเจริญเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 5) ส่วนการบริหารจัดการศึกษายังพบปัญหาหลายประการจากรายงานความก้าวหน้า การจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย พุทธศักราช 2551-2552 เช่น ขาดการนิเทศติดตาม ขาดบทบาทของการเป็นผู้นำในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ไม่มีการกำหนด ติดตามให้มีการประกันคุณภาพในสถานศึกษา และนำผลจากการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพเด็ก ไม่มีบทบาทในการกำหนด ติดตามให้มีการนำหลักสูตรไปใช้ ในกรพัฒนาคุณภาพเด็กไม่มีบทบาทในการกำกับติดตาม ให้มีการประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ เป็นต้น เด็กปฐมวัยไทยมีพัฒนาการทางสมองอยู่ในขั้นวิกฤติ (บุญชู อังสวัสดิ์, 2553, หน้า 15) การประเมินคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา (สมศ.) พบว่า มีสถานศึกษาที่อยู่ในระดับดีเพียงร้อยละ 34.14 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 49) ผู้บริหารยังขาดการจัดการหลักสูตรการศึกษาที่เหมาะสม ขาดการนำมาตรฐานคุณภาพที่เหมาะสมไปใช้ ขาดกระบวนการผลิต และการฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่องเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ขาดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553, หน้า 5) ในส่วนปัญหาเรื่องครู/ครูพี่เลี้ยงสอนระดับปฐมวัยส่วนใหญ่มักใช้คู่มือตำราจางที่มีคุณวุฒิต่ำไม่ได้จบการศึกษาหรือไม่ได้รับการอบรมเรื่องการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยมา รวมทั้งผู้บริหารสถานศึกษามักไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา (ยศกมล เรืองสง่า, 2551, หน้า 3) ได้กล่าวถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนนักเรียนในระดับปฐมวัยไว้หลายด้าน เช่น การจัดทำหลักสูตรซึ่งส่วนใหญ่ไม่มีการปรับปรุงหลักสูตรให้เข้ากับบริบทและสภาพแวดล้อมปัจจุบัน เทคนิคในการสอนที่เป็นลักษณะแบบเดิมๆ

ไม่ค่อยหลากหลาย สอนไม่ตรงตามแผนการสอนที่ตั้งไว้ สื่อวัสดุ-อุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ครูขาดความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์ในการประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย ขาดการนำผลการประเมินพัฒนาการมาใช้ในการปรับปรุง ขาดการส่งเสริมแก้ไขปัญหาเด็กปฐมวัย สถานที่และอาคารไม่อำนวยต่อการจัดการเรียนการสอนจำนวนครูไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ผู้บริหารขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้ ปัญหาต่างๆ เหล่านี้มีผลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย แต่อย่างไรก็ตามการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นใดขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานของผู้บริหารเป็นสิ่งสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร (ภารดี อนันต์นาวิ, 2553, หน้า 260)

จากที่กล่าวมาในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพการศึกษาของปฐมวัยอย่างมีคุณภาพและเป็นการสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้กับเด็กได้พัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคมตามเจตนารมณ์ของการศึกษาแห่งชาติต่อไป

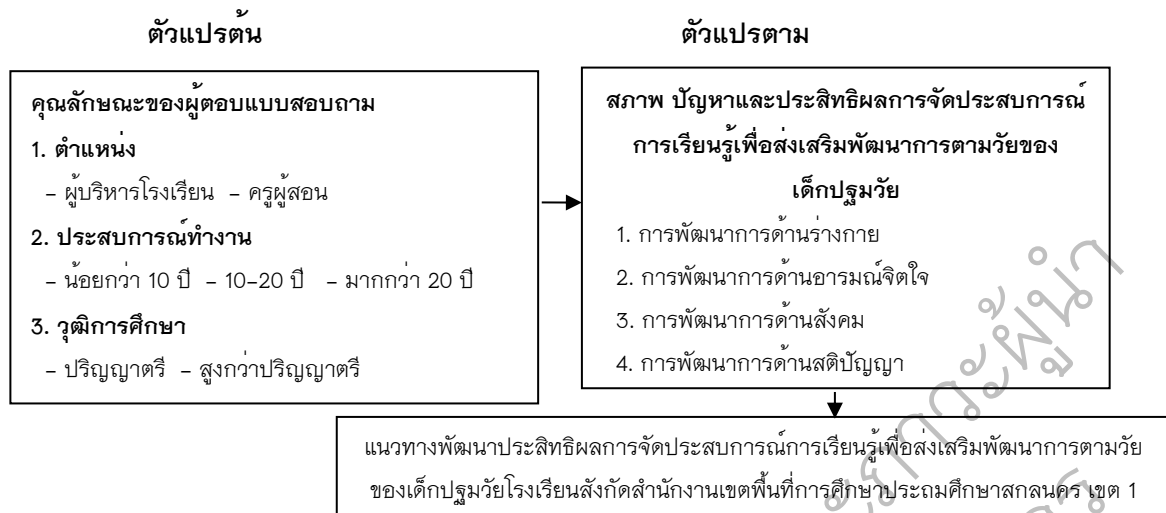
คำถามของการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยมีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ต่างกันหรือไม่
3. แนวทางพัฒนาประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัย
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยจำแนกตาม ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น จำนวน 535 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 175 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 387 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สกลนคร เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2561 รวมทั้งสิ้น จำนวน 176 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 44 คน และครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 132 คน สำหรับผู้บริหารและการสุ่มอย่างง่าย ครูผู้สอนระดับปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้
- ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นรายการ (Checklist) ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานและวุฒิการศึกษา
  - ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด
  - ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แนวทางพัฒนาประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 แบบสอบถามมีลักษณะปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอหนังสือจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเพื่อขอความร่วมมือมายังผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1
2. ส่งแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 176 ฉบับ
3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 176 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 นำแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจความถูกต้องเพื่อนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป
4. นำแบบสอบถามหาแนวทางพัฒนาประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ 1.1) ร้อยละ (Percentage) 1.2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) 1.3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า

1.1 การพัฒนาการด้านสังคม ($\bar{X} = 3.75$) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ พฤติกรรมของเด็กหรือคำพูดเพื่อให้เพื่อนประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่กำลังกระทำอยู่ ($\bar{X} = 3.90$) การแสดงความคิดเห็น การยอมรับข้อตกลงของกลุ่มและการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนๆ ($\bar{X} = 3.80$) และการที่เด็กปฐมวัยแสดงออกถึงการแนะนำวิธีการ สนับสนุนหรือตอบสนองความต้องการของเพื่อน ($\bar{X} = 3.78$)

1.2 การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ($\bar{X} = 3.65$) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ชมเชยเมื่อเด็กแสดงออกในสิ่งที่ดี ($\bar{X} = 3.73$) จัดบริเวณการเรียนรู้ในบ้านให้เด็ก เช่น มุมของเล่น มุมรูปภาพ มุมหนังสือ กระຈก ($\bar{X} = 3.73$) และร่าเริง สดชื่น แจ่มใส อารมณ์ดีเมื่อได้รับคำชมเชยหรือรางวัล ($\bar{X} = 3.72$)

1.3 การพัฒนาการด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 3.60$) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ส่งเสริมให้เด็กรู้จักสังเกตลักษณะต่างๆ เช่น สี รูปร่าง ขนาด รูปทรง ($\bar{X} = 3.75$) ร้องเพลงกล่อมเด็กหรือร้องเพลงต่างๆ ให้เด็กฟังขณะทำกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X} = 3.70$) และเล่านิทานให้เด็กฟัง ($\bar{X} = 3.65$)

1.4 การพัฒนาการด้านร่างกาย ($\bar{X} = 3.55$) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ พาเด็กไปออกกำลังกายหรือเล่นกลางแจ้ง ($\bar{X} = 3.67$) มีกิจกรรมเล่นกับเด็ก สังเกตท่าทางการตอบสนอง ($\bar{X} = 3.65$) และจัดสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบ้านให้ปลอดภัย ($\bar{X} = 3.58$)

2. ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.43$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า

2.1 การพัฒนาการด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.30$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ มีกิจกรรมเล่นกับเด็ก สังเกตท่าที การตอบสนอง ($\bar{X} = 3.51$) ฝึกนิสัยความสะอาด เช่น ล้างมือ ทำความสะอาด ($\bar{X} = 3.50$) และทำนให้เด็กได้รับประทานลูกอม น้ำอัดลม น้ำหวาน ขนมถุงขบเคี้ยวกรอบกรอบ ($\bar{X} = 3.45$)

2.2 การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ทำนจัดบริเวณการเรียนรู้ในบ้านให้เด็ก เช่น มุมของเล่น มุม รูปภาพ มุมหนังสือ กระຈก ($\bar{X} = 3.58$) แสดงความรักโดยการยิ้ม สบตา อุ้ม โอบกอด ($\bar{X} = 3.52$) และเมื่อเด็กร้องไห้ทำนจะดูหรือดีเพื่อให้เด็กหยุดร้อง ($\bar{X} = 3.50$)

2.3 การพัฒนาการด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ($\bar{X} = 3.60$) การที่เด็กปฐมวัยแสดงออกถึงการแนะนำวิธีการเล่นแบบตนเองหรือตอบสนองความต้องการของเพื่อน ($\bar{X} = 3.59$) และพฤติกรรมของเด็กในการเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่เมื่อใช้เสร็จ ($\bar{X} = 3.58$)

2.4 การพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ชี้และบอกส่วนต่างๆ ของร่างกาย และให้เด็กชี้ตาม ($\bar{X} = 3.50$) หาหนังสือสมุดรูปภาพเปิดและชี้เรียกชื่อรูปภาพให้เด็กดู ($\bar{X} = 3.45$) และส่งเสริมให้เด็กรู้จักสังเกตลักษณะต่างๆ เช่น สี รูปร่าง ขนาด รูปทรง ($\bar{X} = 3.43$)

3. ประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

3.1 การพัฒนาการด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ทำนจัดหาของเล่นที่มีสี ขนาด และรูปทรงแตกต่างกันให้เด็กเล่น ($\bar{X} = 3.70$) ทำนฝึกนิสัยความสะอาด เช่น ล้างมือ ทำความสะอาด ($\bar{X} = 3.60$) ทำนจัดสิ่งแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบ้านให้ปลอดภัย ($\bar{X} = 3.55$)

3.2 การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ แสดงความรักโดยการยิ้ม สบตา อุ้ม โอบกอด ($\bar{X} = 3.65$) ชมเชยเมื่อเด็กแสดงออกในสิ่งที่ดี ($\bar{X} = 3.58$) ตอบสนองต่อการร้องไห้ของเด็กทันที ($\bar{X} = 3.58$)

3.3 การพัฒนาการด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ($\bar{X} = 3.95$) พฤติกรรมของเด็กหรือคำพูดเพื่อให้เพื่อนประสบความสำเร็จในกิจกรรมที่กำลังกระทำอยู่ ($\bar{X} = 3.85$) พฤติกรรมของเด็กในการเก็บวัสดุอุปกรณ์เข้าที่เมื่อใช้เสร็จ ($\bar{X} = 3.81$)

3.4 การพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.45$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ หาหนังสือสมุดรูปภาพเปิดและชี้เรียกชื่อรูปภาพให้เด็กดู ($\bar{X} = 3.80$) สอนให้เด็กพูดและคุยโต้ตอบกับเด็กบ่อยๆ ในแต่ละวัน ($\bar{X} = 3.51$) ชี้และบอกส่วนต่างๆ ของร่างกายและให้เด็กชี้ตาม ($\bar{X} = 3.50$)

4. ผลการเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า

4.1 สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาการด้านสังคม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

4.2 ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านการพัฒนาการด้านสังคม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

4.3 ประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการด้านร่างกาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาการด้านสังคมและด้านการพัฒนาการด้านสติปัญญาและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ไม่แตกต่างกัน

4.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง และส่วนประสิทธิผลการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาการด้านสติปัญญาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า 10-20 ปี และประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า 1) การพัฒนาการด้านสังคม 2) การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ 3) การพัฒนาการด้านสติปัญญาในระดับมาก และ 4) การพัฒนาการด้านร่างกาย ไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาปฐมวัย ครูผู้สอนระดับปฐมวัยต้องศึกษาหลักการของหลักสูตรให้เข้าใจเพราะในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ขวบ จะต้องยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู ควบคู่กับการให้การศึกษา โดยต้องคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กทุกคน ทั้งเด็กปกติ เด็กที่มีความสามารถพิเศษและเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งการสื่อสารและการเรียนรู้หรือเด็กที่มีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลที่ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส เพื่อให้เด็กพัฒนาทุกด้าน ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญาและลักษณะนิสัยอย่างสมดุล โดยจัดกิจกรรมที่หลากหลายบูรณาการผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เป็นประสบการณ์ตรง ผ่านประสบการณ์สัมผัสทั้งห้า เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ตีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการสูงสุดตามศักยภาพ และนำไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้อย่างมีความสุขเป็นคนดีและคนเก่งของสังคม สอดคล้องกับธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อทางศาสนา สภาพเศรษฐกิจ สังคม โดยความร่วมมือจากบุคคล ครอบครัว

ชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การเอกชน เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ ลิ้มวัฒนาสมุทร (2553, หน้า 133) ได้ศึกษาเรื่องสภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในจังหวัดนครพนม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) การพัฒนาการด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง 3) การพัฒนาการด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 4) การพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษายังพบ ปัญหาทั้งด้านร่างกาย เช่น กิจกรรมเล่นกับเด็ก สังเกตท่าทีการตอบสนอง การฝึกนิสัยรักความสะอาด ด้านอารมณ์ จิตใจ เช่น การจัดบริเวณการเรียนรู้ ด้านสังคม เช่น การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและการแสดงออกและด้านสติปัญญา เช่น การบอกส่วนต่างๆ ของร่างกายและการสังเกต ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ ลิ้มวัฒนาสมุทร (2553, หน้า 133) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า ปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาในจังหวัดนครพนม อยู่ในระดับน้อย

3. ประสิทธิภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า 1) การพัฒนาการด้านร่างกาย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 2) การพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก 3) การพัฒนาการด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 4) การพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง สอดคล้องกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการศึกษาจะต้องมีหลักการให้สอดคล้อง กับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรม ตามความเป็นอยู่จริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่างๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือ จากครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษา ดังนั้นการส่งเสริมพัฒนาการตลอดจนการเรียนรู้อย่างเหมาะสมด้วย โดยกำหนด หลักการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุขและประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อให้โอกาสในการพัฒนาเด็กทุกด้านตามลำดับขั้นตอน ของการพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพ

4. ผลการเปรียบเทียบผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหาและประสิทธิผลการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริม พัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า

4.1 สภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวม

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาการด้านสังคม นอกนั้นไม่แตกต่างกันทั้งนี้เนื่องจากนโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย พุทธศักราช 2542-2561 นโยบายจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยช่วงอายุ 0 – 5 ปี เพื่อให้เด็กทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและมีคุณภาพ โดยให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดบริการให้สอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่น และผู้รับบริการ ได้วางยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ใช้หลักการบ้านเป็นฐานในการเลี้ยงดู (home based approach) ซึ่งบุคคลสำคัญ คือ พ่อแม่ ผู้ปกครองและสมาชิกในครอบครัว และเด็กอายุ 3 – 6 ปี ใช้สถานพัฒนาเด็กหรือรูปแบบที่เป็นทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยโดยให้ผู้ดูแลเด็กมีลักษณะเป็นมืออาชีพพร้อมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและครอบครัว สร้างความร่วมมือให้กับชุมชนและท้องถิ่นให้สามารถดำเนินการจัดการศึกษาและพัฒนาเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสังคมร่วมรับผิดชอบการพัฒนาเด็กปฐมวัย อย่างครบวงจร ตั้งแต่การวางแผน ปฏิบัติการ ฝักระวัง ตรวจสอบ และประเมินผล ดังนั้นสถานศึกษาต้องมีความร่วมมือระหว่างทุกส่วนของสังคมในการพัฒนา และการให้บริการสำหรับเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ มีความหลากหลายและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ต้องมีการประสานงานกันที่ชัดเจนระหว่างหน่วยงานหลักที่ดูแลเด็กปฐมวัย ทั้งหน่วยงานนโยบาย หน่วยปฏิบัติ และหน่วยงานวิชาการ กำหนดมาตรฐานของการพัฒนาเด็กปฐมวัยและต้องมีการประเมินผล ต้องดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการเป็นรายละเอียด พร้อมทั้งและต้องมีบุคลากร เงิน และอุปกรณ์เครื่องใช้เพียงพอในการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมีทรัพยากรเพียงพอในการติดตามประเมินผล สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ ลิ้มวัฒนาสมุทร (2553, หน้า 133) ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า สภาพการดำเนินงานจัดการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม จำแนกตาม สถานภาพตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน

4.2 ปัญหาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านการพัฒนาการด้านสังคม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านการพัฒนาการด้านสังคม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับผลการวิจัยของกชนันท์ ศรีสุข (2554, หน้า 65) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูอนุบาล ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี พบว่า ปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนระดับปฐมวัยที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4.3 ประสิทธิภาพการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาการด้านร่างกาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการพัฒนาด้านสังคมและด้านการพัฒนาการด้านสติปัญญาและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน

อย่างต่อเนื่อง แต่ก็ยังพบว่าการศึกษาที่ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่แตกต่าง กัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพัตรา เรืองขจิต (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามทฤษฎีของครูในโรงเรียนปฐมวัยจังหวัดตราด พบว่า ผลการเปรียบเทียบตามทฤษฎีของครูจำแนกตามวิชาเอก ที่สำเร็จการศึกษาประสบการณ์สอนและที่ตั้งของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

4.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดการประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัย โรงเรียน จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมมีความคิดเห็นไม่แตกต่าง และส่วนประสิทธิผลการจัด ประสบการณ์เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การพัฒนาการด้านสติปัญญาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 20 ปี มีความคิดเห็นมากกว่า 10-20 ปี และประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 10 ปี ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและมีการบริหารสถานศึกษาตั้งแต่กระบวนการวางแผนพัฒนา สถานศึกษา โดยการอาศัยผู้นำหรือผู้บริหารโรงเรียนในการใช้ทักษะความเป็นผู้นำในต่างๆ และส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างโดยอ้อมที่บุคคล ในองค์กรร่วมกันวางไว้ ดังนั้นประสบการณ์การทำงานจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของสุพัตรา เรืองขจิต (2552, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามทฤษฎีของครู ในโรงเรียนปฐมวัยจังหวัดตราด พบว่า โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ การบูรณาการการเรียนรู้ ด้านการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กและด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอน กับครอบครัวและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กและด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่าควรมีการนำผลการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เช่น การพัฒนาการด้านสติปัญญา และการพัฒนาการด้านร่างกาย ที่ผู้วิจัยได้ให้แนวทางพัฒนาไว้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการตามวัยของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1

เอกสารอ้างอิง

กชนันท์ ศรีสุข (2554) การศึกษาปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูอนุบาล ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปราจีนบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2544). *การประเมินคุณภาพมาตรฐานของสถานศึกษา (สมศ.)*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- _____. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560*. สำนักงานเลขาธิการ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ฉวีวรรณ ลิ้มวัฒนาสมุทร. (2553). สภาพและปัญหาการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. *วิทยานิพนธ์ ค.ม. นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม*.
- บุญชู อังสวัสดิ์. (2553). *สมอง: การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา. วารสารพัฒนาหลักสูตร 2(126), 56-58*.
- ภารดี อนันต์นาวี. (2551). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรีมีเกลกาโรชาบาล.
- _____. (2553). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนตรี.
- วิจิตรา ตั้งตระการพงษ์และคณะ (2553). *ปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุขมนตรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *คู่มือดำเนินงานประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2557*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *ภาพอนาคต & กลยุทธ์ "เราจะใช้ ICT เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนได้อย่างไร?*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.